

A SZAKDOLGOZAT TARTALMI KIVONATA

A SPENÓT-CSEMEGEKUKORICA ÉS A ZÖLDBORSÓ-CSEMEGEKUKORICA FŐVETEMÉNY ÉS MÁSODVETÉS KOMBINÁCIÓINAK ÖSSZEHASONLÍTÁSA

Készítette: Lovas Bálint

Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem Georgikon Campus, Növénytermesztési-tudományok Intézet, Agronómia Tanszék, Mezőgazdasági mérnök Bsc, nappali tagozat

Konzulens: Dr. Tóth Zoltán – Tanszékvezető, egyetemi docens

Napjainkban jelentős szerepet játszik a fenntartható mezőgazdasági gazdálkodásban is a globális klímaváltozás, melynek következtében egyre kevesebb és egyre egyenletlen eloszlásban érkezik a talajra a termeléshez szükséges csapadékmennyiség, valamint az éghajlat hazánkban is erőteljesen változik, egyre gyakrabban fordulnak elő forróbb, elhűzódó kánikulás időszakok.

Szakedolgozatom témája a spenót - csemegekukorica és a zöldborsó - csemegekukorica fővetemény és másodvetés kombinációinak összehasonlítása. A téma aktualitását bizonyítja, hogy a csemegekukorica a nagy tápanyag-igényű haszonnövényeink közé tartozik, mely főként a nitrogént vonja ki a talajból, ebből kifolyólag ugyanazon a területen való termesztésével a talaj tápanyag-tartalma kimerül, rontja a talajszerkezetet, növeli a talajerózió mértékét, csökkenti a talaj szervesanyag-tartalmát, valamint növeli a talaj fertőzöttségét, ezáltal fokozza a növényvédelmi költségek (növényvédőszer használatát) nagyságát, ill. rontja a termésbiztonságot is. A téma feldolgozása során olyan kérdésekre kerestem a választ, mint hogy a zöldborsó vagy a spenót biztosít-e kedvezőbb előveteményt a csemegekukorica számára, valamint mely tényezők révén valósul ez meg, ill. milyen mértékben befolyásolja a két eltérő elővetemény a csemegekukorica terméshozamát. Így célul tűztem ki két elővetemény (zöldborsó és spenót) összehasonlító vizsgálatát talajtani vizsgálati eredmények, ill. termesztéstechnológiai és gazdasági szempontból. Mindemellett célkitűzésként fogalmaztam meg a csemegekukorica termesztéstechnológiájának összehasonlító elemzését zöldborsó, ill. spenót előveteményt követően.

Szakedolgozatom felépítésében arra törekedtem, hogy röviden egyaránt bemutatásra kerüljön a vetésforgó jelentősége, a zöldborsó, a spenót, valamint a csemegekukorica jelentősége, hasznosíthatósága, termesztéstechnológiája elméleti síkon, valamint az általunk alkalmazott gyakorlat alapján. A vizsgálatomat Ócsény falu közelében két táblán végeztem. A vizsgálatot a 2023-2024. gazdálkodási évben végeztem. Az egyik táblán zöldborsó – csemegekukorica, míg a másik táblán spenót – csemegekukorica termesztése zajlott. A vizsgálati eredményeket (talajvizsgálat, termésátlagok, költségek) Microsoft Excel 2019 programban gyűjtöttem össze, rendszereztem, csoportosítottam. Az adatokat az összehasonlíthatóság biztosítása érdekében diagramon ábrázoltam, valamint táblázatos formában jelenítettem meg. Az eredmények értékelését követően több konklúziót vontam le, melyek közül a legfontosabbak, hogy talajvizsgálati szempontból a növénytermesztés számára a 0274/13-as helyrajzi számmal jelölt (18,7 ha) tábla kedvezőbb adottságokkal, paraméterekkel rendelkezik (pH, szervesanyag tartalom); gazdasági szempontból a zöldborsó 1 ha-ra vetített összes termelési költsége alacsonyabb.

Összefoglalva megállapítható, hogy a zöldborsó kedvezőbb előveteményt jelent a csemegekukorica számára, több szempontból is (pillangósvirágú növény, légköri nitrogén-megkötő Rhizobium baktériumok, gyökér- és szármaradványai jelentősen növelik a talaj nitrogén-tartalmát, sekélyen gyökerezik, korán lekerülő elővetemény, nem rokonnövény, aktívan hozzájárul a csemegekukorica fejlődéséhez). A spenót is jó elővetemény a csemegekukorica számára, viszont nem javítja oly mértékben a talaj tápanyag-tartalmát, mint a zöldborsó.

Jövőre vonatkozóan megfogalmazott javaslataim között szerepel, hogy használjunk még változatosabb vetésforgót, akár az ipari zöldségnövények közt maradvánnyal, mivel azok a csemegekukorica termésátlagát jelentősen növelhetik, valamint hozzájárulnak a kártevők távoltartásához is.

